

Sýrový salát (1 porce)

50 g eidamu, 50 g uzeného sýru, 50 g plísňového sýru (hermelín), 10 g cibule, 15 g sterilovaných okurek, 15 g kapie, 30 g pomazánkového másla, 30 g bílého jogurtu, sůl

Jednotlivé druhy sýrů nakrájíme na kostičky, přidáme drobně nakrájené sterilované okurky, kapii a cibuli. Spojíme pomazánkovým máslem a jogurtem, osolíme dle potřeby.

Poznámky:

Autoři:
Danuše Hrbková,
vrchní sestra Odd. léčebné výživy FN Brno
Hana Žďárská,
nutriční terapeutka
Masarykův onkologický ústav
2013 – 2. upravené vydání
Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7
656 53 Brno
www.mou.cz
www.prevenenadoru.cz
educentrum@mou.cz
vyziva@mou.cz

Tyto materiály jsou určeny výhradně pro interní potřebu MOÚ v Brně a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřipustné.

Doporučení při nechutenství

Ztráta chuti k jídlu je častým problémem nádorového onemocnění. Snížený příjem jídla vede k nedostatečné výživě spojené s úbytkem váhy a celkovou slabostí. Větší váhový úbytek je při onkologickém onemocnění nevýhodný, protože může nepříznivě ovlivnit průběh léčby. Správná výživa je důležitou součástí celé protinádorové léčby a může příznivě ovlivnit její snášenlivost a celkový výsledek. Praktické zkušenosti ukazují, že využitím některých dietních doporučení můžete výrazně zvýšit příjem živin i v tomto období.

Zkuste v praxi některé z našich rad a využijte ty, které vám nejlépe vyhovují:

- jezte pomalu, v klidu, nespěchejte,
- jezte častěji, malé porce jídla, velké porce jídla chuť spíše potlačují,
- jezte kdykoli během dne i pozdě večer, není třeba dodržovat pevný časový harmonogram,
- využívejte doby, kdy se cítíte lépe, ke konzumaci jídla bohatého na bílkoviny a energii,
- mějte po ruce vždy kousek oblíbeného jídla,
- přidávejte k hlavním jídlům kousek ovoce, je dobře stravitelné a může zvýšit chuť k následujícímu pokrmu,
- vyvarujte se nízkoenergetickým pokrmům a nápojům, tzn. výrobkům označeným light, 0 % tuku apod.,
- při nechutenství k masu použijte náhradní zdroj plnohodnotných bílkovin (mléko, tvaroh, sýr, jogurty, vejce, apod.),
- často jsou lépe snášena jídla studená (sladkosti, studené saláty apod.) než jídla teplá,
- sklenička alkoholu (piva, vína i destilátu) může zvýšit chuť, avšak pozor na kombinaci alkoholu s léky, tuto možnost vždy konzultujte s lékařem,
- jezte nejprve tuhá jídla, nepijte v průběhu jídla – vede to k pocitu plnosti bez odpovídajícího přívodu energie,
- vytvořte při jídle dobrou atmosféru lákavým vzhledem pokrmu, úpravou prostředí, poslechem oblíbené hudby,
- zkuste měnit prostředí, místo kde jíte, čas i další okolnosti jídla,

- udržení běžné denní činnosti, duševní i fyzické, přispívá také ke zlepšení chuti k jídlu,
- krátká procházka venku, dobře vyvětraná místnost před jídlem od kuchyňského pachu příznivě ovlivní vaši chuť,
- zpestřete jídelní lístek novými recepty.

Pokud vám ani zavedení dietní úpravy nepomáhá zmírnit nechutenství a udržet si váhu, jsou k dispozici další možnosti léčby. Ty spočívají v podávání dietních doplňků a léků, které může předepsat lékař.

V lékárně můžete zakoupit doplňky stravy určené k popíjení. Jsou to farmaceutické přípravky (Nutridrink, Fresubin, Resource, Ensure), nápoje různých příchutí, které svým vyváženým složením doplňují nedostatečný příjem bílkovin a energie. Nejlépe chutnají chlazené, vhodné je jejich popíjení mezi jednotlivými jídlami v průběhu celého dne.

Několik receptů pro zpestření vašeho jídelníčku

Polévka hašé (1 porce)

5 g oleje, 5 g cibule, 5 g mrkve, 5 g petržele, 5 g celeru, 10 g hladké mouky, 30 g vepř. plece, 1/5 vejce, 1/4 l vývaru z hovězího masa, sůl, petrželka, 5 g másla.

Na oleji zpěníme nakrájenou cibuli, přidáme jemně pomleté maso, drobně nakrájenou kořenovou zeleninu, zalijeme vývarem a povaříme. Před dokončením zahustíme hladkou moukou rozmíchanou ve zbylém množství vývaru, vlijeme rozšlehané vejce a dostatečně povaříme. Před podáváním polévku zjemníme malým množstvím másla a ozdobíme sekanou petrželovou natí.

Gratinované filé (1 porce)

200 g rybích filetů (treska, tilapia), 150 ml mléka, 10 g tvrdého sýra, 15 g másla, 15 g hladké mouky, 1/4 vejce, 30 g zeleniny (brokolice, mrkev, celer), sůl, petrželová nať.

Porce ryby osolíme, posypeme malým množstvím mletého kmínu a upečeme na malém množství tuku do měkka. Připravíme si bešamel - máslo rozehejeme a za stálého míchání přidáváme hladkou mouku, umícháme světlou jíšku, zředíme ji mlékem a za občasného míchání povaříme do zhoustnutí. Necháme vychladnout, poté vmícháme vejce, zeleninu podušenou v páře a strouhaný tvrdý sýr. Vrstvíme na jednotlivé porce ryby, zapečeme. Zdobíme petrželkou. Vhodnou přílohou jsou vařené brambory nebo bramborová kaše.

Tvarohové noky (1 porce)

200 g měkkého polotučného tvarohu, 10 g hladké mouky, 30 g hrubé mouky, 1/3 vejce, 5 g oleje.

Tvaroh rozmícháme s vejcem a trochou soli, přidáme krupici, vypracujeme těsto. Tvarujeme noky a vaříme v osolené vodě. Hotové promastíme malým množstvím oleje. Noky podáváme sypané opraženou strouhankou s cukrem, maštěné máslem nebo s ovocnou omáčkou.

Ovocná omáčka

Ovoce dle chuti povaříme s oslazenou vodou ochucenou citronovou šťávou, vhodným kořením (vanilka, skořice apod.), rozmixujeme na jemnou kaši, dle potřeby můžeme zahustit škrobovou moučkou, povaříme.

Jablečný kompot

Jablka oloupeme, zbavíme jadřinců, překrojíme na menší dílky a vložíme do mírně oslazené vody spolu s kořením – vanilkou, hřebíčkem, skořicí. Dle vlastní chuti okyselíme citronovou šťávou. Dusíme do měkka. Kompot můžeme rozmixovat na jablečné pyré, podávat vlažné, vychlazené, zmrazené či zjemněné smetanou.